

УДК 378.016:7.012] (510)

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

ПАНЬОК Тетяна, ДАЙ Чжен, ЦЗЮ Дутін
Харківський національний педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди, Україна.

Аналізується низка педагогічних умов для забезпечення ефективності процесу формування креативності у майбутніх дизайнерів, розглядається роль креативності у професійній підготовці дизайнера через розуміння культурно-естетичних, візуально-комунікативних аспектів, створення діяльність-орієнтованого творчого простору, креативного середовища, за допомогою якого реалізуються складові частини професійної діяльності. Зосереджена увага на проблемі інтеграції знань, одержуваних студентом при освоєнні різних дисциплін, приділена увага освітнім технологіям по розвитку креативності, візуальній культурі, абстрактному мисленню, авторській інновації. Піднімаються питання щодо сукупності принципів, завдяки яким досягається приналежність до професії, вимагаючи самоорганізацію, певний стиль діяльності, організацію оптимальних умов для творчого прояву.

Ключові слова: візуальна культура, дизайн, креативність, професійна підготовка, КНР.

ВСТУП

З настанням ХХІ століття в матеріальному виробництві стався якісний дизайн-переворот, який створив принципово нові умови для продукування споживчих товарів. Тож вимоги до сучасного дизайну радикально змінилися, що у свою чергу вимагає оновленого підходу до професійної підготовки майбутніх дизайнерів. Зазначимо, що розвиток сучасного світу потребує не простого виконавця, а креативної особистості, яка здатна на оригінальні, творчі, небуденні рішення. Тож виховання здатності особистості до виконання творчої діяльності, до креативності у майбутніх дизайнерів є однією з важливих освітніх завдань професійної підготовки.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Вирішуються теоретичні засади розвитку креативності майбутніх дизайнерів у процесі професійної підготовки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Принципи організації освітнього дизайн-процесу у КНР та якісна професійна підготовка дизайнерів стали темою наукових розвідок таких науковців, як Н. Пазюра, Цзянь Сяоянь, Юань Си, Чжун Шанфен, К. Шевченко, Цзя Яочен та ін.

Проблема креативності, інтелектуальної активності в дизайні цікавить вчених і дослідників у різних областях науки: естетиці, культурології, мистецтвознавстві, педагогіці, психології, філософії та ін. Так, у працях М. Волаха, Н. Когана, В. Косюка, Дж. Гілфорда, В. Серова, І. Розенсон, К. Тейлор, Е. Торренс, Є. Туемлоу, М. Яковлева та ін. проблема розвитку креативності у майбутніх дизайнерів розглядається як сукупність творчих сил, що визначають самореалізацію, втілення незвичайні ідеї, відмінних від традиційних схем мислення.

Виховання власної індивідуальності, непересічності, здатності породжувати інваріантність у майбутнього дизайнера є важливим завданням у процесі професійної підготовки. Так, опанування методом «інформаційного проектування» є однією із таких освітніх завдань під час професійної підготовки майбутніх дизайнерів. Цей метод «інформаційного проектування», використовує художні засоби для яскраво вираженого інформаційного характеру і припускає розвинуті навички образотворчості. Відомий дослідник у галузі дизайну Едвард Тафті у своїх публікаціях акцентував увагу на засобах формування інформаційного середовища, за допомогою складної візуалізації [1]. Перше, на що слід звернути увагу, під час підготовки майбутніх дизайнерів, так це на форму передачі інформації та пошуки її візуальності, що буде зрозумілою для споживача.

Досягнути цього можливо за умов розбудови креативного середовища у вищих закладах освіти, організації проблемно-орієнтованого навчального процесу, за допомогою поєднання дискурсивного і проблемно-пошукового навчання, формування мотиваційно-ціннісних орієнтирів та національної автентичності майбутнього дизайнера, організації конструктивної творчої співпраці для моделювання індивідуальної ситуації успіху, стимулюванні прояву їхньої самостійності й ініціативності для створення власної, непересічної ідеї.

У результаті розбудови освітнього середовища ми отримаємо реалізацію складових частин професійної діяльності, таких як:

- креативність як спосіб перетворення об'єктивного світу, формування предметного середовища, що найбільш повно задовольняє матеріальні, духовні та естетичні потреби людини;
- креативність як неординарне перетворення предметної дійсності за законами краси і гармонії;

- креативність як необхідна умова соціалізації особистості;
- креативність як сфера реалізації особистісного потенціалу людини в системі суспільних відносин.

Ці аспекти творчої діяльності дизайнера являють взаємозв'язок наступних компонентів: - цілі і завдання; - потреби і мотиви; - умови досягнення цілей, плани дій, співвідношення з поставленими цілями.

Ми погоджуємося з думкою вчених Г. Дубініним, В. Косюком, А. Кріклісом, що діяльність дизайнера повинна спрямовуватися на вдосконалення естетичного сприйняття світу людиною, вдосконалення його духовності [2]. Для досягнення цієї мети дизайнеру потрібно проаналізувати запити конкретної людини або певної соціальної групи для яких створюється той чи інший проект. Тож творчий процес дизайнера і трансформація проектної, візуальної інформації диктують йому вибір змісту і форми подачі матеріалу.

Креативність – як риса професійності тут грає неабияку роль і відображає особливу психологічну якість особистості: творчу спрямованість, мотивацію, інтелект; авторську інноватику, творчі процеси, такі, як уява, мислення, емоції, відчуття; знання, уміння навички, які реалізуються у дизайн-діяльності, а також притаманні цієї діяльності певні естетичні якості.

Тож керування творчим розвитком особистості, її креативністю потребує від педагога багатофакторного системного підходу, у якому необхідно враховувати когнітивні, емоційні, мотиваційні аспекти. Кожен майбутній дизайнер, має свою індивідуальну конструкцію обдарованості, що поєднує компоненти творчих здібностей, як характеристики загальної здатності до творчості. У процесі теоретичних досліджень розвитку креативності як головного чинника професійної підготовки в майбутніх дизайнерів були визначені наступні компоненти, що спонукають індивіда до творчої активності, а саме:

1. розвиток абстрактного мислення;
2. організація, певного креативного середовища, дизайн-лабораторій, де творчість буде актуалізуватися, мати певну творчу свободу, варіативність;
3. стимуляція уяви, фантазії і творчого пошуку для створення об'єктів дизайну новими засобами, вихід за межі вже наявних знань;
4. активізація мотиваційної діяльності;
5. розвиток емоційно-чуттєвого ставлення, розвинуте художнє бачення, образна пам'ять, здатність до емпатії;
6. використання міждисциплінарного підходу, для вирішення теоретичних і практичних завдань.

Культура візуального сприймання є невід'ємною частиною розвитку креативності і головною характеристикою в уміннях дизайнера. Зазначимо, що візуальна культура є окремою галуззю, у рамках якої відбувається створення об'єктів, які відносяться безпосередньо до глядацького сприйняття.

Споживання і тлумачення візуальної інформації набуло широких масштабів в умовах індустріального суспільства і продовжує посилюватися у час інформації. За останнє десятиліття багато науковців указують на зростаюче значення візуальної складової в освітньому процесі. Зауважимо, що у вищих закладах освіти КНР сформувалася система педагогічного впливу на візуально-естетичний розвиток майбутніх фахівців з дизайну. За для цього використовуються різноманітні умовні й знакові системи, кольорові графічні символи та структури, візуальні комплекси, а художньо-естетична форма подачі навчального матеріалу, широко застосовується при підготовці фахівців з дизайну.

ВИСНОВКИ

Дослідження розвитку креативності як одного з головних чинників професійної підготовки майбутніх дизайнерів дало змогу визначити основні категорії дослідження. Наголошено, що розвиток креативності майбутніх дизайнерів у процесі професійної підготовки – це кероване педагогом набуття майбутніми фахівцями здатності до абстрактного мислення, варіативності ідей, виходу за межі наявних знань, розвитку емоційно-чуттєвого ставлення, розвинутого інтелекту та авторської інноватики при створенні дизайн-проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Tufte E. Visual Explanations: Images and Quantities, Evidence and Narrative. Cheshire: Graphic Press, 1997. 156 p.
2. Дубинин Г., Криклис А., Анцитис Я. Место дизайнера в современной культуре. *Техническая эстетика*. 1989. С. 7-12.

PANYOK T., DAI ZHEN, JU DONGTING CREATIVITY DEVELOPMENT AS ONE OF THE MAIN FACTORS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE DESIGNERS

The article analyzes a number of pedagogical conditions to ensure the effectiveness of the creating creativity in future designer's process. The understanding of cultural, aesthetic, visual-communicative aspects examines the role of creativity in the professional training of a designer. Creation of activity-oriented creative space, high school creative environment through which components of professional activity are realized. The focus is on the problem of student's knowledge integration in the development of different disciplines. Special attention is paid to educational technologies for the development of creativity, visual culture, abstract thinking, author's innovation. Questions about the set of principles by which belonging to the profession is achieved, requiring self-organization, a certain style of activity and the organization of optimal conditions for creative expression are raised.

Keywords: visual culture, design, creativity, training, PRC.